

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך לנוער, תשע"ב

"גבור בארץ? הֲיִהָ זָרְעוֹ דוֹר יְשָׁרִים יְבָרְךָ" (תהלים קיב, 2)

החידון המחוזי לבתי הספר הממלכתיים- דתיים

מרכז החידון

שלמה ונטורה

מחברת השאלות

ליאורה בך

הוועדה הארצית

מירי שליסל, הדר טרפר וכטל, אביעד שלמה מוריה, יוסף שער, תמר סלהוב, רחל בורובסקי, מרים בלומנטל

© כל הזכויות שמורות

מדינת ישראל
משרד החינוך התרבות והספורט
מינהל חברה ונוער

לכל שוחרי לימוד התנ"ך, ברכת שלום!
מינהל חברה ונוער במשרד החינוך מופקד מטעם המשרד על עריכת חידוני התנ"ך לנוער במדינת ישראל. מינהל חברה ונוער רואה לו לכבוד למלא שליחות חינוכית נעלה זו, שעיקרה יצירת יחס של אהבה אל ספר הספרים בלבותיהם של בני הנעורים, בבחינת "ואהיה שעשועים יום יום".
לצד הלימוד הפורמאלי, השיטתי והמחייב של התנ"ך, החידון משמש גורם מדרבן לקניית בקיאות וידע מקיפים מתוך שמחה והנאה.
החידון מעלה את יוקרתו של התנ"ך בעיני תלמידי בתי הספר העל-יסודיים, שכן הוא מעניק לזוכים בו כבוד ויקר והערכה רבה מצד הורים, מורים וחברים. בזכות מסירותם והתלהבותם של אנשי מינהל חברה ונוער במשרד הראשי ובמשרדים המחוזיים, הצלחנו לשתף בחידון תלמידים רבים, מכל סוגי בתי הספר. בכל הנוגע להתעניינות בספר התנ"ך ולשקידה על לימודו, אנו בעיצומו של תהליך החזרת עטרה ליושנה.
עם סגל העוסקים בארגון החידונים נמנים חתני תנ"ך צעירים ופעילי נח"ת - נוער חובב תנ"ך, שנותנים תנופה רבה להצלחת החידונים. במיוחד ראוי לציין את הרוח הרעננה והצעירה הניכרת בחיבור השאלות, בתוכן, בניסוחן ובהצגתן במהלך החידונים הפומביים.

ב ב ר כ ה,

יוסי לוי
מנהל מינהל חברה ונוער

החידון המחוזי תשע"ב תקנון החידון וסדריו

שלבי החידון

- א. מבחן מיון בכתב.
- ב. חידון פומבי.

א. מבחן המיון בכתב

1. המבחן יתקיים במועד שייקבע, לפני החידון הפומבי.
2. במבחן מוקדם זה ניתן לצבור עד 50 נקודות. הנקודות שיצטברו בשלב זה ייקפו לזכותם של הנבחנים בשלב הבא.
3. משתתפים במבחן חתני וכלות התנ"ך של בתי הספר, וסגניהם.

ב. החידון הפומבי

1. בחידון זה שלושה שלבים.
2. משתתפים בו 16-18 הנבחנים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר במבחן המיון.
3. הנקודות שצברו הנבחנים במבחן המיון ייקפו לזכותם בשלב זה.
4. שלב א: בשלב זה יוצגו סרטונים. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות ל-3-4 מתמודדים. לכל מתמודד/ת תוצג שאלה אחת, בת שני חלקים. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את המתמודד/ת ב-8 נקודות. תשובה מלאה על שני החלקים תזכה אותם ב-16 נקודות. עם סיום מחזור השאלות הזה, ירדו כל המתמודדים מן הבמה.
5. שלב ב: משחק מחשב. בשלב זה ישתתפו 7-8 מתמודדים – אלה שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר. לפני המתמודדים יוצג משחק מחשב ובו 12 משבצות לבחירה. כל משבצת מסמלת נושא מסוים, שייחשף רק לאחר שהמשבצת נבחרה.
6. המתמודדים יבחרו באקראי משבצת, וישיבו על 4 שאלות במשך 60 שניות. כל תשובה נכונה תזכה ב-5 נקודות. תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו ב-20 נקודות.
7. בתום שלב זה ירדו המתמודדים מן הבמה. לשלב הבא יעלו 4-5 מתמודדים – אלה שזכו בניקוד הגבוה ביותר.
8. שלב ג: שלב השאלה הזהה. בשלב זה יישאלו המתמודדים 7 שאלות זהות בכתב. כל מתמודד יקבל טוש ולוח מחיק.
9. המנחה יקריא את השאלה בקול. המתמודדים יכתבו את תשובתם על הלוח המחיק, ויצגו אותה לפני השופטים. למתמודדים יהיו 60 שניות לכל היותר להשיב על השאלה. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל שבע השאלות יזכו ב-14 נקודות.
10. שלושת המתמודדים שיזכו בניקוד הגבוה ביותר, יעלו לשלב הארצי.
11. אם יותר משלושה מתמודדים ישיגו ניקוד זהה, יציג המנחה שאלות בעל פה למתמודדים, עד שתושג הכרעה.

סדר הצגת השאלות לנבחנים

1. הנבחנים יֵשבו על הבמה לפי סדר ה-א"ב של שמות משפחותיהם. על השולחן, ליד כל נבחן, יוצב שלט עם שמו (שם פרטי ואחריו שם משפחה) ושם בית הספר שהוא לומד בו.
2. סדר הצגת השאלות לנבחנים יהיה לפי סדר ישיבתם.
3. כל נבחן יקבל את שאלתו בכתב לפני הצגתה בפומבי בקול, ויענה מיד עם הצגתה. השאלות יימסרו לנבחנים על ידי מזכירות החידון.
4. ענה הנבחן תשובה מלאה על שאלתו, יכריז יושב ראש חבר השופטים את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
5. ענה הנבחן תשובה חלקית, ייועץ היושב ראש בחבריו השופטים וכריז את מספר הנקודות שהנבחן זכה בהן, ואלה יירשמו בטופס השיפוט, ליד שמו.
6. לא ענה הנבחן על השאלה, יכריז היושב ראש שאין מענה, ובטופס השיפוט יירשם 0 ליד שם הנבחן.

חבר השופטים

1. חבר השופטים מורכב מהיושב ראש, ולצדו שני שופטים או ארבעה שופטים.
2. היושב ראש אחראי לשיפוט, והוא מכריז את מספר הנקודות שכל נבחן זכה בהן. היושב ראש מפקח על רישום הניקוד ועל סיכומו.
3. היושב ראש מורה למנחה להכריז את שמות העולים משלב לשלב.
4. בעת הצורך, אם הנבחן לא השיב תשובה מלאה, יקרא היושב ראש את התשובה המלאה. הוא רשאי לכבד בקריאת חלק מהתשובות את חבריו השופטים ואת המנחה.
5. היושב ראש יורה למנחה להכריז בסוף החידון את שמות חתן/כלת המחוז והסגנים.
6. חבר השופטים ידון בערעורים, אם יהיו כאלה, במהלך החידון בלבד (בין שלב לשלב).
7. לאחר החידון לא יקבלו השופטים כל ערעורים.
8. ועדת ההיגוי הארצית לחידון התנ"ך במינהל חברה ונוער, תשמש סמכות עליונה לפסיקות סופיות לגבי ערעורים על החלטות השופטים, אם יהיו כאלה.

תפקיד המנחה

1. מנהל את החידון על פי הסדרים שנקבעו מראש.
2. מזמין את המשתתפים ואת חבר השופטים לבמה.
3. מזמין את המברכים ודואג לסדר ההופעות האמנותיות.
4. קורא את השאלות.
5. מכריז את שמו של כל נבחן לפני שמוצגת לו השאלה.
6. מכריז את שמות העולים משלב לשלב על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.
7. מכריז את שמות החתן/הכלה והסגנים על פי הוראות יושב ראש חבר השופטים.

זוכים, תעודות ופרסים

1. בתום החידון יוזמנו כל המשתתפים לשבת במקומותיהם על הבמה, ויוענקו להם תעודות השתתפות בחידון וספר תנ"ך.
2. שלושת הנבחנים בעלי הניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן/כלת התנ"ך המחוזי/ת וסגניו/ה. סדר ההכתרה יהיה מן הסגן השני לסגן הראשון, וממנו לחתן/לכלה. במקרה של ניקוד זהה יוכרז על יותר מחתן או כלה אחד או אחת.
3. בכל מקרה לא יעלו לחידון הארצי יותר משלושה זוכים. במקרה של ניקוד זהה למקום השלישי והרביעי, יישאלו שני הנבחנים שאלות נוספות, עד להכרעה ביניהם.
4. לכל אחד מהזוכים תוענק התעודה המתאימה ופרסים. שלושת הזוכים ייצגו את המחוז בחידון התנ"ך הארצי.

07/02/2012

משרד החינוך - מינהל חברה ונוער
חידון התנ"ך לנוער, תשע"ב

"גבור בארץ יהיה זרעו דור ישרים יבךך" (תהלים קיב, 2)

החידון המחוזי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים
מבחן בכתב

שם: _____

כיתה: _____

בית הספר: _____

טלפון (פרטי): _____

זמן הבחינה: **45 דקות**

ניקוד: _____

חומר הלימוד לחידון:

בראשית: כל הספר; **שמות:** פרקים א-כד, לא-לד; **במדבר:** פרקים יז, כ-כה, כז, לב;
יהושע: פרקים א-יא, יד, יז-יח, כב-כד; **שופטים:** כל הספר; **שמואל א:** כל הספר; **שמואל ב:** כל הספר;
מלכים א: כל הספר; **מלכים ב:** כל הספר; **ישעיהו:** פרקים א-ב, ח-יב, מ-מה, מט-נו; **ירמיהו:** פרקים א-ב,
כו-מג; **עמוס:** כל הספר; **משלי:** פרקים י-כא; **עזרא:** פרקים א, ג, ז, ט, י; **נחמיה:** פרקים א-ה, ח-יג

בחידון זה 25 שאלות. כל תשובה נכונה מזכה ב-2 נקודות.
כל נבחן ונבחנת יכולים לצבור בשלב זה עד 50 נקודות, והנקודות שיצברו ייזקפו לזכותם בשלבי
החידון הפומבי

מחברת השאלות

ליאורה בך

בהצלחה!

בחידון 25 שאלות, מהן 20 שאלות רב-בכרה ו-5 שאלות פתוחות.
בחלק זה של החידון - קראו את השאלות בעיון והקיפו במעגל את האות של התשובה הנכונה.

שאלה 1

"וַאֲתָה אֱלֹהִים סְלִיחוֹת חַנוּן וְנְחוּם אַרְךָ אַפַּיִם וְנָרַב חֶסֶד וְלֹא עֲזַבְתֶּם". אלה הם דברי:

א. הלויים, לאחר היבדלותם של בני ישראל מהנשים הנוכריות

ב. יונה לאחר הצלת נינוה

ג. שלמה בעת חנוכת המקדש

ד. אלישע על הכאת ארם

שאלה 2

"וַיִּחַר לְ[... מֵאֵד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו". דברים אלה נאמרו על:

א. יונה

ב. קין

ג. דוד

ד. אליהו

שאלה 3

"מָה הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים". אלה הם דברי:

א. יתרו

ב. סנבלט החורוני, טובייה העבד העמוני וגשם הערבי

ג. יהושע

ד. יונתן בן עשהאל ויחזיה בן תקוה

שאלה 4

"וַיִּתֵּן לוֹ הַמֶּלֶךְ כֶּנֶד ה' אֱלֹהָיו". דברים אלה נאמרו על:

א. נחמיה

ב. ירמיהו

ג. עזרא

ד. יהויכין

שאלה 5

"וַיִּרְגְּמוּ כָּל יִשְׂרָאֵל בּוֹ אֶבֶן וַיָּמָת". דברים אלה נאמרו על:

- א. עכן
- ב. אדָרם
- ג. מקושש העצים ביום השבת
- ד. נבות

שאלה 6

"וַהֲנִיָּה קִמְתֶּם תַּחַת אַבְתִּיכֶם תְּרַבּוֹת אַנְשִׁים חֲטָאִים לְסָפוֹת עוֹד עַל חֲרוֹן אַף ה' אֵל יִשְׂרָאֵל".

באיזה אירוע נאמרו הדברים האלה?

- א. באירוע חטא העגל
- ב. כאשר קורח ביקש לקחת חלק בהנהגה
- ג. כאשר בני ישראל התלוננו על מחסור בבשר
- ד. כאשר ביקשו שני השבטים להתנחל בעבר הירדן

שאלה 7

"כְּרוֹךְ ה' [...] אֲשֶׁר הִצִּיל אֶת הָעָם מִתַּחַת יַד מִצְרַיִם". אלה הם דברי:

- א. רחב
- ב. אנשי גבעון
- ג. משה
- ד. יתרו

שאלה 8

"וַיֹּאמֶר גָּד הַנְּבִיא אֵל דָּוִד לֹא תָשֵׁב בְּמִצְוֵיָהּ לָךְ וּכְבֹּאתָ לָךְ אֶרֶץ יְהוּדָה". להיכן בארץ יהודה הלך

דוד?

- א. ליער חרת
- ב. למערת עדלם
- ג. למדבר זיף
- ד. לגבעת החכילה

שאלה 9

לאחר איזה אירוע נאמר: "וַיַּעַשׂ ה' תְּשׁוּעָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא"?

- א. מלחמת שִׁמְה בן אַגָּא בפלשתים
- ב. מלחמת אלעזר בן דָּדוּ בן אַחֲזִי בפלשתים
- ג. מלחמת דוד בגליית
- ד. הצלת שאול את ישראל מיד עמלק

שאלה 10

מי אמר למי: "יִשְׁפּוֹט ה' בֵּינִי וּבֵינֶיךָ"?

- א. שרה לאברהם
- ב. לבן ליעקב
- ג. דוד ליואב
- ד. שאול לאחימלך בן אחיטוב

שאלה 11

"גַּם עֲתָה כְּדַבְּרֵיכֶם כֵּן הוּא". אלה הם דברי:

- א. אשר על בית יוסף
- ב. רחב
- ג. עובדיה אשר על הבית
- ד. שאול

שאלה 12

"חֲזֹמָה הָיוּ עֲלֵינוּ גַם לְיָלָה גַם יוֹמָם". דברים אלה נאמרו:

- א. לדוד
- ב. לאבישי
- ג. ליהושע
- ד. לאביגיל

שאלה 13

"וְרָאוּ כָּל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דִּבֶּר". אלה הם דברי:

- א. ירמיהו
- ב. אליהו
- ג. ישעיהו
- ד. עמוס

שאלה 14

"אוֹלֵיכֶם אֶל נַחְלֵי מַיִם בְּדֶרֶךְ יָשָׁר לֹא יִכְשְׁלוּ בָהּ". אלה הם דברי:

- א. ירמיהו
- ב. ישעיהו
- ג. שמעיה הנחלמי
- ד. עמוס

שאלה 15

"כִּי־הָ אָמַר ה' הִנְנִי מֵבִיא רָעָה אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה וְעַל יְשָׁבָיו". דברים אלה נאמרו בימי:

- א. עלי
- ב. מנשה
- ג. יאשיהו
- ד. יהואחז

שאלה 16

"בָּנֵי בְּתוּלִים וְנָשִׁיבֵי וְנִטְעוּ גִּנּוֹת וְאָכְלוּ אֶת פְּרִיָן". אלה הם דברי:

- א. עמוס
- ב. ירמיהו
- ג. ישעיהו
- ד. נחמיה

שאלה 17

"עֲשֵׂה כִּמְהָ וְכִסִּיל וְהַפֶּךְ לְבַקֵּר צְלֻמָּנוֹת וַיּוֹם לִילָה הַחֲשִׁיךְ [...] ה' שָׁמוּ". אלה הם דברי:

- א. ירמיהו
- ב. עמוס
- ג. דוד
- ד. ישעיהו

שאלה 18

"וַיִּחִי [...] אַחֲרֵי הוֹלִידוֹ אֵת [...] שְׁמֹנֶה מֵאוֹת שָׁנָה וַיּוֹלֵד בָּנִים וּבָנוֹת". דברים אלה נאמרו על:

- א. אדם
- ב. ירד
- ג. שם
- ד. שלח

שאלה 19

"וְלֹא יָכְלוּ בְּנֵי [...] לְהוֹרִישׁ אֵת הָעָרִים הָאֵלֶּה". באיזה שבט מדובר?

- א. מנשה
- ב. אפרים
- ג. יהודה
- ד. בנימין

שאלה 20

"בֶּן [...] בְּמִלְכוֹ וְשָׁלֹשׁ חֲדָשִׁים מָלַךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אָמוֹ חַמוּטָל בַּת יִרְמְיָהוּ מֶלֶכְנָה". דברים

אלה נאמרו על:

- א. יהואחז
- ב. יהויקים
- ג. יהויכין
- ד. צדקיהו

בחלק זה של החידון 5 שאלות פתוחות. ענו על השאלות:

שאלה 21

"וַיִּלְכוּ לְאַהֲלֵיהֶם שְׂמֵחִים וְטוֹבֵי לֵב עַל כָּל הַטּוֹבָה אֲשֶׁר עָשָׂה ה'".

לימיו של איזה מלך מיוחסים הדברים? _____

שאלה 22

"וַיַּעֲפֶה קַח נָא בְּרֶכֶה מֵאֵת עַבְדְּךָ".

אלה הם דברי: _____

שאלה 23

"כִּי אָמַר ה' צְבָאוֹת צִיּוֹן שְׂדֵה תַּחְרַשׁ וִירוּשָׁלַיִם עֵינַי תִּהְיֶה וְהָר הַבַּיִת לְכַמּוֹת יָעַר".

אלה הם דברי: _____

שאלה 24

"מִי בַעַל דְּבָרִים יִגַּשׁ אֲלֵהֶם".

אלה הם דברי: _____

שאלה 25

"וְהִזְתָּה לָךְ נִפְשֶׁךָ לְשֵׁלֶל כִּי בְטַחַתְּ בֵּי נְאֻם ה'".

דברים אלה נאמרו ל: _____

בהצלחה!

חידון התנ"ך המחוזי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים, תשע"ב

דף תשובות

מס' השאלה	התשובה	האות	המקור
1	הלויים, לאחר היבדלותם של בני ישראל מהנשים הנוכריות	א	נחמיה ט, 17
2	קין	ב	בראשית ד, 5
3	סנבלט החורוני, טוביה העבד העמוני וגשם הערבי	ב	נחמיה ב, 19
4	עזרא	ג	עזרא ז, 6
5	אד'רם	ב	מלכים א יב, 18
6	כאשר ביקשו שני השבטים להתנחל בעבר הירדן	ד	במדבר לב, 14
7	יתרו	ד	שמות יח, 10
8	ליער חרת	א	שמואל א כב, 5
9	מלחמת אלעזר בן ד'דו בן אח'חי בפלשתים	ב	שמואל ב כג, 10
10	שרה לאברהם	א	בראשית טז, 5
11	אשר על בית יוסף	א	בראשית מד, 10
12	לאביגיל	ד	שמואל א כה, 16
13	ישעיהו	ג	ישעיה מ, 5
14	ירמיהו	א	ירמיה לא, 8
15	יאשיהו	ג	מלכים ב כב, 16
16	ירמיהו	ב	ירמיה כט, 5
17	עמוס	ב	עמוס ה, 8
18	ירד	ב	בראשית ה, 19
19	מנשה	א	יהושע יז, 12
20	יהואחז	א	מלכים ב כג, 31
21	שלמה		מלכים א ח, 66
22	נעמן		מלכים ב ה, 15
23	מיכה המורשתי		ירמיה כו, 18
24	משה		שמות כד, 14
25	עבד מלך הכושי		ירמיה לט, 18

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב הראשון

צדק וצדקה מאז ועד היום

שאלות בעקבות סרטונים

בחלק זה של החידון יוקרנו סרטונים העוסקים בנורמות חברתיות ובערכים.

לאחר כל סרטון יוצגו לשלושה מתמודדים שאלות הקשורות לנושא הסרטון.

בכל שאלה שני חלקים.

תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן/ת ב-8 נקודות.

תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן/ת ב-16 נקודות.

סרטון ראשון: החלש בחברה

שאלה 1:

התורה דורשת הגנה על החלש בחברה: "וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ [...] כָּל אֱלֻמָּנָה וְיִתּוֹם לֹא תַעֲנוּן".

- א. מה הנימוק שהתורה נותנת לכך שאסור להונות את הגר?
- ב. מה יעשה ה' אם יענו את היתום והאלמנה והם יצעקו אליו?

תשובה:

- א. "כי גרים הייתם בארץ מצרים"
- ב. יהרוג אותם בחרב, ויהפוך את נשיהם לאלמנות ואת בניהם ליתומים

"וְגֵר לֹא תוֹנֶה וְלֹא תִלְחָצֶנּוּ כִּי גֵרִים הָיִיתֶם בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם: כָּל אֱלֻמָּנָה וְיִתּוֹם לֹא תַעֲנוּן: אִם עָנָה תַעֲנֶנָּה אִתּוֹ כִּי אִם צָעַק יִצְעַק אֵלַי שָׁמַע אֲשַׁמַּע צַעֲקָתוֹ: וְחָרָה אַפִּי וְהִרְגָתִי אֶתְכֶם בְּחָרֶב וְהָיוּ נְשֵׁיכֶם אֱלֻמָּנוֹת וּבְנֵיכֶם יִתְּמִים:" (שמות כב, 20-23)

סרטון ראשון: החלש בחברה

שאלה 2:

מסופר על אישה שעזבה את הארץ בגלל רעב, וכשחזרה התלוננה על שגזלו את רכושה: ביתה והשדה שלה.

א. מי אמר לאישה לעזוב את ביתה?

ב. היכן גרה האישה בזמן הרעב?

תשובה:

א. אלישע

ב. בארץ פלשתים

”וְאֵלִישָׁע דִּבֶּר אֶל הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִחְזִיחָה אֶת בְּנֵהּ לְאִמֹר קוּמִי וְלָכִי אִתָּהּ וּבֵיתְךָ וּגְוִירֵי בְּאֶשֶׁר תְּגוּרִי כִּי קָרָא ה' לְרַעֲב וְגַם בָּא אֶל הָאָרֶץ שְׁבַע שָׁנִים : וּתְקַם הָאִשָּׁה וַתַּעַשׂ כַּדְּבַר אִישׁ הָאֱלֹקִים וַתֵּלֶךְ הִיא וּבֵיתָהּ וַתִּגְרַר בְּאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים שְׁבַע שָׁנִים : וַיְהִי מִקְצֵה שְׁבַע שָׁנִים וַתָּשָׁב הָאִשָּׁה מֵאָרֶץ פְּלִשְׁתִּים וַתֵּצֵא לְצִעֲקָה אֶל הַמֶּלֶךְ אֶל בֵּיתָהּ וְאֵל שָׂדֶה : וְהַמֶּלֶךְ מְדַבֵּר אֶל גִּחְזִי נַעַר אִישׁ הָאֱלֹקִים לְאִמֹר סִפְּרָה נָא לִי אֵת כָּל הַגְּדֹלוֹת אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלִישָׁע : וַיְהִי הוּא מְסַפֵּר לַמֶּלֶךְ אֵת אֲשֶׁר הִחְזִיחָה אֶת הַמֵּת וְהֵנִיחָה הָאִשָּׁה אֲשֶׁר הִחְזִיחָה אֶת בְּנֵהּ צִעֲקַת אֶל הַמֶּלֶךְ עַל בֵּיתָהּ וְעַל שָׂדֶה וַיֹּאמֶר גִּחְזִי אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ זֹאת הָאִשָּׁה וְזֶה בְּנֵהּ אֲשֶׁר הִחְזִיחָה אֱלִישָׁע :” (מלכים ב, ח, 1-5)

סרטון ראשון: החלש בחברה

שאלה 3:

מפיבשת בן יהונתן היה נכה רגלים: "וְלִיהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל בֶּן נָכְה רִגְלִים [...]".

א. כיצד הפך מפיבשת לנכה?

ב. בן כמה היה כאשר הפך ל"נכה רגלים"?

תשובה:

א. כשמהרה האומנת שלו לנוס היא נפלה, ומפיבשת נפל מידיה ונפצע

ב. בן חמש שנים

"וְלִיהוֹנָתָן בֶּן שְׂאוּל בֶּן נָכְה רִגְלִים בֶּן חֲמֵשׁ שָׁנִים הָיָה בָּבֵא שָׁמַעַת שְׂאוּל וִיהוֹנָתָן

מִיזְרְעָאֵל וַתִּשְׁאַהוּ אֲמָנָתוֹ וַתָּנִס וַיְהִי בְּחֻפְזָהּ לָנוֹס וַיִּפֹּל וַיִּפְסַח וַשְּׂמוּ מְפִיבֶשֶׁת."

(שמואל ב ד, 4)

סרטון שני: תכונות השופט

שאלה 1:

בתקופת השופטים, השופט היה גם מנהיג צבאי שהושיע את ישראל מיד אויביו. דבורה מזהירה את ברק שאם תלך עמו לקרב, התהילה לא תיוחס לו: "אֶפְסָ כִּי לֹא תִהְיֶה תִפְאֶרְתְּךָ עַל הַדְרֹךְ אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמְכַר ה' אֶת סִסְרָא".

א. היכן אספו ברק ודבורה את המחנה שלהם?

ב. להיכן הזעיק האויב את צבאו?

תשובה:

א. בקדש / בהר תבור (שתי התשובות נכונות. אזכור של אחת מהשתיים מזכה בכל הנקודות)

ב. לנחל קישון

"וּמִשְׁכַּתִּי אֵלֶיךָ אֶל נַחַל קִישׁוֹן אֶת סִסְרָא שֶׁר צָבָא יְבִין וְאֶת רִכְבּוֹ וְאֶת הַמּוֹנוֹ וְנִתְתִּיחֶהּ בְּיַדְךָ: וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ בָּרַק אִם תִּלְכִּי עִמִּי וְהִלַּכְתִּי וְאִם לֹא תִלְכִּי עִמִּי לֹא אֵלֶיךָ: וַתֹּאמֶר הֲלֵךְ אֵלַיךָ עִמָּךְ אֶפְסָ כִּי לֹא תִהְיֶה תִפְאֶרְתְּךָ עַל הַדְרֹךְ אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ כִּי בְיַד אִשָּׁה יִמְכַר ה' אֶת סִסְרָא וְתִקַּם דְּבוּרָה וְתִלְךְ עִם בָּרַק קַדְשָׁה: [...] וַיִּזְעַק סִסְרָא אֶת כָּל רִכְבּוֹ תִשַׁע מְאוֹת רֶכֶב בְּרִזָּל וְאֶת כָּל הָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִחֶרֶשֶׁת הַגּוֹיִם אֶל נַחַל קִישׁוֹן: [...] וַתִּקַּח יָעֵל אִשֶׁת חֲבֵר אֶת יִתְד הָאֵהָל וַתִּשָּׂם אֶת הַמַּקְבֵּת בְּיַדָּהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו בְּלֵאט וַתִּתְקַע אֶת הַיִּתְד בְּרַקְתּוֹ וַתְּצַנַּח בְּאַרְצוֹ וְהוּא גָרְדֵם וַיִּזְעַף וַיָּמָת: (שופטים ד, 7-21)

סרטון שני: תכונות השופט

שאלה 2:

יפתח נענה לבקשת זקני גלעד להילחם בבני עמון ונדר נדר שבגיננו הוא נאלץ להעלות את בתו לעולה.

- א. מה דרש יפתח מזקני גלעד בתמורה להסכמתו להילחם בבני עמון?
- ב. כמה ימים בשנה הולכות בנות ישראל לתנות לבת יפתח?

תשובה:

- א. יפתח דרש להיות להם לראש
- ב. ארבעה ימים בשנה

”וַיֹּאמֶר יַפְתָּח אֶל זַקְנֵי גִלְעָד אִם מְשִׁיבִים אַתֶּם אוֹתִי לְהִלָּחֵם בְּבָנֵי עַמּוֹן וְנָתַן ה' אוֹתָם לְפָנַי אֲנִי אֶהְיֶה לְכֶם לְרֹאשׁ: וַיֹּאמְרוּ זַקְנֵי גִלְעָד אֶל יַפְתָּח ה' יְהִי שְׁמֵעַ בֵּינוֹתֵינוּ אִם לֹא כְדַבְּרְךָ כֵּן נַעֲשֶׂה: [...] : וַיֵּדַר יַפְתָּח נָדָר לֵה' וַיֹּאמֶר אִם נָתַן תַּתֵּן אֶת בְּנֵי עַמּוֹן בְּיָדִי: וְהָיָה הַיּוֹצֵא אֲשֶׁר יֵצֵא מִדִּלְתֵי בֵּיתִי לְקִרְאָתִי בְּשׁוֹבֵי בְּשָׁלוֹם מִבְּנֵי עַמּוֹן וְהָיָה לֵה' וְהַעֲלִיתָהּ עוֹלָה: וַיַּעֲבֹר יַפְתָּח אֶל בְּנֵי עַמּוֹן לְהִלָּחֵם בָּם וַיִּתְּנֵם ה' בְּיָדוֹ: וַיָּבֵאוּ מִצְרַעְצָר וְעַד בּוֹאֲךָ מִנִּית עֲשָׂרִים עִיר וְעַד אֲבָל כְּרָמִים מִכָּה גְדוֹלָה מְאֹד וַיִּפְּנְעוּ בְּנֵי עַמּוֹן מִפְּנֵי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיָּבֵא יַפְתָּח הַמְצָפָה אֶל בֵּיתוֹ וְהִנֵּה בָתוֹ יֹצֵאת לְקִרְאָתוֹ בְּתַפִּים וּבְמַחְלוֹת וְרַק הִיא יַחֲיִדָה אֵין לוֹ מִמְּנוֹ בֶן אוֹ בַת: [...] : וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָיִם חֳדָשִׁים וַתָּשָׁב אֶל אָבִיהָ וַיַּעַשׂ לָהּ אֶת נִדְרוֹ אֲשֶׁר נָדָר וְהִיא לֹא יָדְעָה אִישׁ וַתְּהִי חֹק בְּיִשְׂרָאֵל: מִיָּמִים מִיָּמָה תִּלְכְּנָה בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְתַנּוֹת לְבַת יַפְתָּח הַגִּלְעָדִי אַרְבַּעַת יָמִים בְּשָׁנָה:” (שופטים יא, 9-40)

סרטון שני: תכונות השופט

שאלה 3:

אחד מתפקידי המלכים היה לשמש כשופטים בבקשות העם. במהלך המצור על שומרון, מלך ישראל ענה לאישה שביקשה עזרה: "מאין אושיעך המן הגרן או מן היקב?"

א. מי צר על שומרון?

ב. כיצד כינה אלישע הנביא את המלך?

תשובה:

א. הדד מלך ארם

ב. בן המרצח

"וַיְהִי אַחֲרֵי כֵן וַיִּקְבֹּץ בֶּן הַדָּד מֶלֶךְ אֲרָם אֶת כָּל מַחְנֵהוּ וַיַּעַל וַיִּצַר עַל שֹׁמְרוֹן: [...] :
וַיְהִי מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל עֹבֵר עַל הַחֹמָה וְאִשָּׁה צָעֲקָה אֵלָיו לֵאמֹר הוֹשִׁיעָה אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ:
וַיֹּאמֶר אֵל יוֹשֻׁעַ ה' מֵאִין אוֹשִׁיעַךְ הַמֵּן הַגֶּרֶן אוֹ מִן הַיֶּקֶב: וַיֹּאמֶר לָהּ הַמֶּלֶךְ מַה לָּךְ
וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הַזֹּאת אָמְרָה אֵלַי תָּנִי אֶת בְּגָדְךָ וְנֹאכְלֵנוּ הַיּוֹם וְאֶת בְּנֵי נֹאכְלֵ מִחָר:
וְנִבְשָׁל אֶת בְּנֵי וְנֹאכְלֵהוּ וְאָמַר אֵלֶיהָ בַּיּוֹם הָאֶחָד תָּנִי אֶת בְּגָדְךָ וְנֹאכְלֵנוּ וַתִּחַבֵּא אֶת
בְּגָדָהּ: [...] : וַיֹּאמֶר כֹּה יַעֲשֶׂה לִּי אֱלֹקִים וְכֹה יוֹסֶף אִם יַעֲמֹד רֹאשׁ אֱלִישָׁע בֶּן שָׁפְטַ
עָלָיו הַיּוֹם: וְאֱלִישָׁע יָשָׁב בְּבֵיתוֹ וְהַזְקֵנִים יֹשְׁבֵים אֹתוֹ וַיִּשְׁלַח אִישׁ מִלְּפָנָיו בְּטָרְם יָבֵא
הַמֶּלֶךְ אֵלָיו וְהוּא אָמַר אֵל הַזְקֵנִים הֲרֵאִיתֶם כִּי שָׁלַח בֶּן הַמְרַצֵּחַ הַזֶּה לְהַסִּיר אֶת
רֹאשֵׁי רְאוּ כָּבֹא הַמֶּלֶךְ סָגְרוּ הַדָּלֹת וְלַחְצֹתֶם אֹתוֹ בַּדָּלֹת הַלּוֹא קוֹל רַגְלֵי אֲדֹנָיו
אַחֲרָיו:" (מלכים ב, ו, 24-32)

סרטון שלישי: שקיפות המשפט (שער העיר)

בימי התנ"ך עמד שער העיר במרכז החיים העירוניים. שם התנהל המסחר, ושם גם התנהלו המשפטים.

שאלה 1:

נחמיה מתאר מצב ובו מכרו בירושלים מוצרים שונים במהלך השבת: "בַּיָּמִים הַהֵמָּה רָאִיתִי בִּיהוּדָה דְרָכִים גְּתוּת בְּשַׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרָמוֹת וְעִמָּסִים עַל הַחֲמֹרִים וְאֶף יַיִן עֲנָבִים וְתַאֲנִים וְכָל מִשְׂא וּמְבִיאִים יְרוּשָׁלַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת [...]".

א. מי באו לירושלים למכור דגים בשבת?

ב. מה עשה נחמיה כדי לשנות את המצב בעיר בשבת?

תשובה:

א. הצורים

ב. נחמיה הורה לסגור את שערי/ דלתות העיר עד לאחר השבת // איים על הבאים למכור

בירושלים ביום השבת (אזכור אחת מהתשובות מזכה בכל הנקודות)

"בַּיָּמִים הַהֵמָּה רָאִיתִי בִּיהוּדָה דְרָכִים גְּתוּת בְּשַׁבָּת וּמְבִיאִים הָעֲרָמוֹת וְעִמָּסִים עַל הַחֲמֹרִים וְאֶף יַיִן עֲנָבִים וְתַאֲנִים וְכָל מִשְׂא וּמְבִיאִים יְרוּשָׁלַם בְּיוֹם הַשַּׁבָּת וְאָעִיד בְּיוֹם מִכְרָם צִיד: וְהַצֹּרִים יָשְׁבוּ בָּהּ מְבִיאִים דָּאָג וְכָל מְכָר וּמוֹכְרִים בְּשַׁבָּת לְבָנֵי יְהוּדָה וּבִירוּשָׁלַם: וְאָרִיכָה אֶת חֲרֵי יְהוּדָה וְאֶמְרָה לָהֶם מָה הַדְּבָר הַזֶּה אֲשֶׁר אַתֶּם עֹשִׂים וּמְחַלְלִים אֶת יוֹם הַשַּׁבָּת: הֲלוֹא כֹה עָשׂוּ אֲבֹתֵיכֶם וַיָּבֵא אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ אֶת כָּל הַרְעָה הַזֹּאת וְעַל הָעִיר הַזֹּאת וְאַתֶּם מוֹסִיפִים חֲרוֹן עַל יִשְׂרָאֵל לְחַלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת: וַיְהִי כִּפְאֲשֶׁר צָלְלוּ שְׁעָרֵי יְרוּשָׁלַם לְפָנַי הַשַּׁבָּת וְאֶמְרָה וַיִּסְגְּרוּ הַדְּלָתוֹת וְאֶמְרָה אֲשֶׁר לֹא יִפְתְּחוּם עַד אַחַר הַשַּׁבָּת וּמִנְעָרֵי הָעִמָּדוֹת עַל הַשְּׁעָרִים לֹא יָבֹא מִשְׂא בְּיוֹם הַשַּׁבָּת: וַיְלִינֵנוּ הָרְכָלִים וּמִכְרֵי כָל מְכָר מִחוּץ לְיְרוּשָׁלַם פַּעַם וּשְׁתַּיִם: וְאָעִידָה בָּהֶם וְאֶמְרָה אֲלֵיהֶם מַדּוּעַ אַתֶּם לֹנִים נֶגֶד הַחוֹמָה אִם תִּשְׁנֹנוּ יָד אֲשַׁלַּח בְּכֶם מִן הָעֵת הַזֵּה לֹא בָּאוּ בְּשַׁבָּת:" (נחמיה יג, 15-21)

סרטון שלישי: שקיפות המשפט (שער העיר)

שאלה 2:

איש ציווה להרוג את בני אחאב המלך, ולאחר מכן ציווה לשים את ראשיהם פתח השער:
" [...] הביאו ראשי בני המלך ויאמר שימו אתם שני צבירים פתח השער עד הבקר".

א. מי האיש?

ב. בשערה של איזו עיר מדובר?

תשובה:

א. יהוא

ב. העיר היא יזרעאל

"וּלְאַחָאָב שְׁבַעִים בָּנִים בְּשִׁמְרוֹן וַיִּכְתֹּב יְהוּא סְפָרִים וַיִּשְׁלַח שִׁמְרוֹן אֶל שָׂרֵי יִזְרְעֵאל הַזְּקֵנִים וְאֵל הָאֲמָנִים אַחָאָב לֵאמֹר: [...] וַיִּכְתֹּב אֲלֵיהֶם סֵפֶר שְׁנִית לֵאמֹר אִם לִי אַתֶּם וְלִקְלֵי אַתֶּם שְׁמַעִים קְחוּ אֶת רְאִשֵׁי אֲנָשֵׁי בְנֵי אֲדֹנֵיכֶם וּבֵאוּ אֵלַי כְּעַת מָחָר יִזְרְעֵאלָה וּבְנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁבַעִים אִישׁ אֶת גֹּדְלֵי הָעִיר מְגַדְלִים אוֹתָם: וַיְהִי כִּבְאֵ הַסֵּפֶר אֲלֵיהֶם וַיִּקְחוּ אֶת בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁחָטוּ שְׁבַעִים אִישׁ וַיִּשְׁימוּ אֶת רְאִשֵׁיהֶם בְּדוּדִים וַיִּשְׁלְחוּ אֲלָיו יִזְרְעֵאלָה: וַיָּבֵא הַמֶּלֶךְ וַיִּגְדֹּ לוֹ לֵאמֹר הִבִּיאוּ רְאִשֵׁי בְנֵי הַמֶּלֶךְ וַיֹּאמֶר שִׁימוּ אֶת שְׁנֵי צְבִירִים פְּתַח הַשַּׁעַר עַד הַבֶּקֶר: וַיְהִי בַבֶּקֶר וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד וַיֹּאמֶר אֶל כָּל הָעָם צַדִּיקִים אַתֶּם הִנֵּה אֲנִי קֹשֶׁרְתִי עַל אֲדֹנָי וְאֶהְרָגְהוּ וּמִי הִפָּה אֶת כָּל אֱלֹהֵי: [...] וַיִּקֶּם וַיָּבֵא וַיִּלְךְ שִׁמְרוֹן הוּא בֵּית יַעֲקֹב הָרְעִים בְּדֶרֶךְ: וַיְהִי מִצָּא אֶת אַחֵי אַחְזִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה וַיֹּאמֶר מִי אַתֶּם וַיֹּאמְרוּ אַחֵי אַחְזִיָּהוּ אֲנַחְנוּ וַנִּגְדֹּ לְשָׁלוֹם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וּבְנֵי הַגְּבִירָה: וַיֹּאמֶר תִּפְשׂוּם חַיִּים וַיִּתְּפְשׂוּם חַיִּים וַיִּשְׁחָטוּם אֶל בּוֹר בֵּית יַעֲקֹב אַרְבָּעִים וּשְׁנַיִם אִישׁ וְלֹא הִשְׁאִיר אִישׁ מֵהֶם: (מלכים ב' 1, 14-1)

סרטון שלישי: שקיפות המשפט (שער העיר)

שאלה 3:

במרד שהתקיים נגד אבימלך, שער העיר מופיע כנקודת ציון: "[...] ויצא געל בן עבד ויעמד פתח שער העיר ויקם אבימלך והעם אשר אתו מן המארכב".

א. לכמה ראשים חילק אבימלך את אנשיו במארב נגד שכם?

ב. היכן ישב אבימלך אחרי המלחמה?

תשובה:

א. לארבעה ראשים

ב. בארומה

"וַיִּקָּם אֲבִימֶלֶךְ וְכָל הָעָם אֲשֶׁר עִמּוֹ לָיְלָה וַיֵּאָרְבוּ עַל שְׁכָם אַרְבַּעָה רְאִשִׁים: וַיֵּצֵא גֵעַל בֶּן עֶבֶד וַיַּעֲמֵד פֶּתַח שַׁעַר הָעִיר וַיִּקָּם אֲבִימֶלֶךְ וְהָעָם אֲשֶׁר אִתּוֹ מִן הַמַּאֲרָב: וַיֵּרָא גֵעַל אֶת הָעָם וַיֹּאמֶר אֵל זָבַל הִנֵּה עִם יוֹרֵד מִרְאֵשֵׁי הַהַרִים וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי זָבַל אֵת צַל הַהַרִים אַתָּה רֹאֵה כְּאֲנָשִׁים: וַיִּסֹּף עוֹד גֵּעַל לְדַבֵּר וַיֹּאמֶר הִנֵּה עִם יוֹרְדִים מֵעַם טְבוֹר הָאָרֶץ וְרֹאֵשׁ אֶחָד בָּא מִדֶּרֶךְ אֱלוֹן מְעוֹנָנִים: וַיֹּאמֶר אֱלֹהֵי זָבַל אֵיךְ אֶפֹּא פִיךָ אֲשֶׁר תֹּאמַר מִי אֲבִימֶלֶךְ כִּי נַעֲבֹדְנֹו הֲלֹא זֶה הָעָם אֲשֶׁר מְאַסְתָּהּ בּוֹ צֹא נָא עֲתָה וְהִלַּחֵם בּוֹ: וַיֵּצֵא גֵעַל לִפְנֵי בְעֲלֵי שְׁכָם וַיִּלַּחֵם בְּאֲבִימֶלֶךְ: וַיִּרְדְּפֵהוּ אֲבִימֶלֶךְ וַיִּנָּס מִפָּנָיו וַיִּפְּלוּ חֲלָלִים רַבִּים עַד פֶּתַח הַשַּׁעַר: וַיֵּשֶׁב אֲבִימֶלֶךְ בְּאֲרוֹמָה וַיִּגְרַשׁ זָבַל אֶת גֵּעַל וְאֶת אַחֵיו מִשְׁבַּת בְּשָׁכָם:" (שופטים ט, 34-41)

סרטון רביעי: כיבוד הורים

שאלה 1:

יחסי הורים-ילדים "מכנבים" ברבים מסיפורי התנ"ך.

א. מי דאג לאביו והביע את חששו במילים "איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי"?
ב. ה"חשודים" בלקיחת הגביע התבקשו לפתוח את אמתחתם - באיזה סדר נעשה חיפוש הגביע?

תשובה:

א. יהודה

ב. מהגדול לקטן: "ויחפש בגדול החל ובקטן פלה".

"וימקרו ויורדו איש את אמתחתו ארצה ויפתחו איש אמתחתו: ויחפש בגדול החל ובקטן פלה וימצא הגביע באמתחת בנימן: ויקרעו שמלתם ויעמס איש על חמרו וישבו העירה: ויבא יהודה ואחיו ביתה יוסף והוא עוננו שם ויפלו לפניו ארצה: [...] כי עבדך ערב את הנער מעם אבי לאמר אם לא אביאנו אליך וקטאתי לאבי כל הימים: ועתה ישב נא עבדך תחת הנער עבד לאדני והנער יצל עם אחיו: כי איך אעלה אל אבי והנער איננו אתי פן אראה ברע אשר ימצא את אבי:" (בראשית מד, 11-34)

סרטון רביעי: כיבוד הורים

שאלה 2:

אדם ביקש להיפרד מהוריו לפני צאתו למשימה: "ניאמר אַשְׁקָה נָא לְאָבִי וּלְאִמִּי וְאֶלְכָה אַחֲרֵיךָ".

א. מיהו האדם?

ב. מה עשה אותו אדם בעת שגויס למשימה?

תשובה:

א. אלישע

ב. חרש בשדה

"וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם וַיִּמְצָא אֶת אֱלִישָׁע בֶּן שָׁפֹט וְהוּא חָרֵשׁ שָׁנִים עָשָׂר צְמָדִים לְפָנָיו וְהוּא בְּשָׁנִים הָעֶשְׂרִים וַיַּעֲבֹר אֵלָיו וַיִּשְׁלַךְ אֲדָרְתוֹ אֵלָיו: וַיַּעֲזֹב אֶת הַבָּקָר וַיֵּרֶץ אַחֲרָיו אֵלָיו וַיֹּאמֶר אַשְׁקָה נָא לְאָבִי וּלְאִמִּי וְאֶלְכָה אַחֲרֵיךָ וַיֹּאמֶר לוֹ לֵךְ שׁוֹב כִּי מָה עָשִׂיתִי לָךְ: וַיָּשָׁב מֵאַחֲרָיו וַיִּקַּח אֶת צְמֹד הַבָּקָר וַיִּזְבְּחֶהוּ וַיִּבְכְּלִי הַבָּקָר בְּשָׁלֵם הַבָּשָׂר וַיִּתֵּן לְעַם וַיֹּאכְלוּ וַיִּקְּם וַיֵּלֶךְ אַחֲרָיו אֵלָיו וַיִּשְׁרְתֶהוּ: " (מלכים א יט, 19-21)

סרטון רביעי: כיבוד הורים

שאלה 3:

מיכיהו לקח מכספה של אמו ללא ידיעתה: "ויאמר לאמו אלף ומאה הכסף אשר לקח לך ואת אלית וגם אמרת באזני הנה הכסף אתי אני לקחתי [...]".

א. מה החליטה אמו לעשות עם הכסף?

ב. לפני מינוי הנער הלוי לכוהן, את מי מינה מיכיהו לכוהן?

תשובה:

א. היא החליטה להקדיש את הכסף לה', ולעשות ממנו פסל ומסכה

ב. הוא מינה את אחד מבניו

"ויאמר לאמו אלף ומאה הכסף אשר לקח לך ואת אלית וגם אמרת באזני הנה הכסף

אתי אני לקחתי ותאמר אמו ברוך בני לה': וישב את אלף ומאה הכסף לאמו

ותאמר אמו הקדש הקדשתי את הכסף לה' מזידי לבני לעשות פסל ומסכה ועתה

אשיבנו לך: וישב את הכסף לאמו ותקח אמו מאתים כסף ותתנהו לצורף ויעשהו

פסל ומסכה ויהי בבית מיכהו: והאיש מיכה לו בית אלקים ויעש אפוד ותרפים

וימלא את יד אחד מבניו ויהי לו לכהן: בימים ההם אין מלך בישראל איש הישר

בעיניו יעשה: (שופטים יז, 2-6)

סרטון חמישי: שוחד

שאלה 1:

מלך יהודה שלח למלך נוכרי שוחד:

”ברית ביני ובינך בין אבי ובין אביך הנה שלחתי לך שחד כסף וזהב לך הפרה את בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי”.

א. מי הוא המלך הנוכרי?

ב. מדוע ביקש ממנו מלך יהודה להפר את בריתו עם בעשא מלך ישראל?

תשובה:

א. המלך הוא בן הדד בן טברמץ בן חזיון מלך ארם

ב. הוא ביקש זאת כי בעשא בנה את הרמה לבלתי תת יצא ונבא לאסא מלך יהודה / כדי שיסיר מעליו את איומו של בעשא מלך ישראל (שתי התשובות נכונות)

”ויעל בעשא מלך ישראל על יהודה ויבן את הרמה לבלתי תת יצא ונבא לאסא מלך יהודה: ויקח אסא את כל הכסף והזהב הנותרים באוצרות בית ה' ואת אוצרות בית המלך ויתנם ביד עבדיו וישלחם המלך אסא אל בן הדד בן טברמץ בן חזיון מלך ארם הישב בדמשק לאמר: ברית ביני ובינך בין אבי ובין אביך הנה שלחתי לך שחד כסף וזהב לך הפרה את בריתך את בעשא מלך ישראל ויעלה מעלי: וישמע בן הדד אל המלך אסא וישלח את שרי החילים אשר לו על ערי ישראל ויבן את עיון ואת דן ואת אבל בית מעכה ואת כל כנרות על כל ארץ נפתלי: ויהי כשמע בעשא ויחדל מבנות את הרמה וישב בתרצה:” (מלכים א טו, 17-21)

סרטון חמישי: שוחד

שאלה 2:

אחז מלך יהודה שלח לתגלת פלסר מלך אשור שוחד כדי שיצילו משני מלכים: "וישלח אֶחָז מִלְּאָכִים אֶל תִּגְלַת פְּלֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר עֲבֹדֶנּוּ וּבִנְנָךְ אֲנִי עֲלֶה וְהוֹשַׁעֲנִי [...] הַקּוֹמִים עָלַי".

א. מי הם שני המלכים שמלך יהודה ביקש להינצל מהם?

ב. מה ראה אחז בדמשק בביקורו שם?

תשובה:

א. רצין מלך ארם ופקח בן רמליהו מלך ישראל (מספיק לציין אחד)

ב. הוא ראה את המזבח אשר בדמשק

"אִז יַעֲלֶה רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם וּפְקַח בֶּן רַמְלִיָּהוּ מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל יְרוּשָׁלַם לְמַלְחָמָה וַיֵּצְרוּ עַל אֶחָז וְלֹא יָכְלוּ לְהִלָּחֵם: בָּעֵת הַהִיא הָשִׁיב רְצִין מֶלֶךְ אֲרָם אֶת אֵילַת לְאָרָם וַיִּנְשַׁל אֶת הַיְהוּדִים מֵאֵילוֹת וְאֲדוֹמִים בָּאוּ אֵילַת וַיִּשְׁבוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיִּשְׁלַח אֶחָז מִלְּאָכִים אֶל תִּגְלַת פְּלֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר לֵאמֹר עֲבֹדֶנּוּ וּבִנְנָךְ אֲנִי עֲלֶה וְהוֹשַׁעֲנִי מִכַּף מֶלֶךְ אֲרָם וּמִכַּף מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל הַקּוֹמִים עָלַי: וַיִּקַּח אֶחָז אֶת הַכֶּסֶף וְאֶת הַזָּהָב הַנִּמְצָא בַּבַּיִת ה' וּבְאֲצֵרוֹת בַּיִת הַמֶּלֶךְ וַיִּשְׁלַח לְמֶלֶךְ אַשּׁוּר שִׁחַד: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר וַיַּעַל מֶלֶךְ אַשּׁוּר אֶל דְּמֶשֶׁק וַיִּתְּפֹשֶׁה וַיִּגְלֶה קִירָה וְאֶת רְצִין הַמִּית: וַיִּלְךְ הַמֶּלֶךְ אֶחָז לְקַרְאֵת תִּגְלַת פְּלֶסֶר מֶלֶךְ אַשּׁוּר דּוּמְשֶׁק וַיִּרְא אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר בְּדְמֶשֶׁק וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אֶחָז אֶל אוּרִיָּה הַכֹּהֵן אֶת דְּמוֹת הַמִּזְבֵּחַ וְאֶת תְּבֻנֹתָיו לְכָל מַעֲשָׂהוּ:" (מלכים ב' 10-5)

סרטון חמישי: שוחד

שאלה 3:

נביאי ישראל נלחמו בתופעות של שחיתות מוסרית.

- א. מי מאשים את העם באומרו: "שְׁרִיךְ סוֹרְרִים וְחִבְרֵי גִנְבִים כִּלּוֹ אֱהָב שְׁחָד וְרִדְף שְׁלֹמֹנִים?"
- ב. ציין/י את שמו של אחד המלכים שבתקופתו ניבא.

תשובה:

- א. ישעיהו הנביא
- ב. המלכים הם: עוזיהו, יותם, אחז ויחזקיהו מלכי יהודה (כאמור, מספיק לציין אחד)

"תִּזְוֶן יִשְׁעִיהוּ בֶן אָמוֹן אֲשֶׁר חָזָה עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַם בְּיָמֵי עֲזִיָּהוּ יוֹתָם אָחִז יְחִזְקִיָּהוּ מְלָכֵי יְהוּדָה: [...] שְׁרִיךְ סוֹרְרִים וְחִבְרֵי גִנְבִים כִּלּוֹ אֱהָב שְׁחָד וְרִדְף שְׁלֹמֹנִים יְתוֹם לֹא יִשְׁפֹטוּ וְרִיב אֶלְמָנָה לֹא יָבֹא אֲלֵיהֶם:" (ישעיה א, 1-23)

סרטון שישי: חוזים

שאלה 1:

ירמיהו הנביא ניבא על המשך קניית בתים, שדות וכרמים בארץ ישראל, וקנה מחנמאל בן דודו את שדהו:

- א. באיזו עיר נמצא השדה שקנה ירמיהו?
- ב. בכמה כסף קנה ירמיהו את השדה

תשובה:

- א. השדה נמצא בענתות אשר בארץ בנימין
- ב. בשבעה שקלים ועשרה כסף

”וַיֹּאמֶר יִרְמְיָהוּ הִנֵּה דְבַר ה' אֵלַי לֵאמֹר: הִנֵּה חֲנַמְאֵל בֶּן שְׁלֹם דִּדְךָ בָּא אֵלַיךָ לֵאמֹר קָנָה לְךָ אֶת שְׂדֵי אֲשֶׁר בְּעֵנְתוֹת כִּי לְךָ מִשְׁפָּט הַגְּאֹלָה לְקָנוֹת: וַיִּבֹּא אֵלַי חֲנַמְאֵל בֶּן דִּדְי כַּדְבַר ה' אֶל חֲצַר הַמְטָרָה וַיֹּאמֶר אֵלַי קָנָה נָא אֶת שְׂדֵי אֲשֶׁר בְּעֵנְתוֹת אֲשֶׁר בְּאַרְץ בְּנֵימִין כִּי לְךָ מִשְׁפָּט הַיְרֻשָׁה וְלָךְ הַגְּאֹלָה קָנָה לְךָ וְאַדְעַ כִּי דְבַר ה' הוּא: וְאָקְנָה אֶת הַשָּׂדֶה מֵאֵת חֲנַמְאֵל בֶּן דִּדְי אֲשֶׁר בְּעֵנְתוֹת וְאֲשַׁקְּלָה לוֹ אֶת הַכֶּסֶף שִׁבְעָה שְׁקָלִים וְעֶשְׂרֵה הַכֶּסֶף: וְאָכְתָּב בְּסֵפֶר וְאָחַתָּם וְאַעֲד עֵדִים וְאֲשַׁקֵּל הַכֶּסֶף בְּמֵאזְנַיִם:” (ירמיה

לב, 6-10)

סרטון שישי: חוזים

שאלה 2:

מסופר על שבי ציון שהם כורתים אמנה: "ובכל זאת אנחנו כרתים אמנה וכתבים ועל החתום שרינו לוינו כהנינו".

- א. על פי האמנה - כמה כסף יש לתת לבית ה' בשנה?
- ב. מלבד עבודת בית ה', אילו עוד נושאים נכתבו באותה אמנה? ציין/י אחד מהם.

תשובה:

- א. שלישית השקל בשנה
- ב. לא לקחת נשים נוכריות ולא לתת את בנותיהם לנוכרים, לשבות מעבודה ביום השבת, לא לעבוד את האדמה בשנה השביעית (מספיק לציין אחד מהפרטים)

"ובכל זאת אנחנו כרתים אמנה וכתבים ועל החתום שרינו לוינו כהנינו: [...] :
מחזיקים על אחיהם אדיריהם ובאים באלה ובשבועה ללקח בתורת האלקים אשר
נתנה ביד משה עבד האלקים ולשמור ולעשות את כל מצות ה' אדנינו ומשפטיו
וחקיו: ואשר לא נתן בנתינו לעמי הארץ ואת בנותיהם לא נקח לבנינו: ועמי הארץ
המביאים את המקחות וכל שבר ביום השבת למכור לא נקח מהם בשבת וביום קדש
ונטש את השנה השביעית ומשא כל יד: והעמדנו עלינו מצות לתת עלינו שלשית
השקל בשנה לעבדת בית אלהינו: ללקחם המערכת ומנחת התמיד ולעולת התמיד
השבתות הקדשים למועדים ולקדשים ולחטאות לכפר על ישראל וכל מלאכת בית
אלהינו:" (נחמיה י, 34-1)

סרטון שישי: חוזים

שאלה 3:

אברהם ואבימלך כרתו ברית: "ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרתי בה."

א. היכן נכרתה הברית?

ב. מה נתן אברהם כעדות לחפירת הבאר?

תשובה:

א. בבאר שבע

ב. שבעה כבשים

"ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרתי בה: ויאמר אברהם אנכי אשבע: [...] : ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר הצבת לבדנה: ויאמר פי את שבע כבשת תקח מידוי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: על פן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים: וישע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' אל עולם: ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים:" (בראשית כא, 23-34)

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים-דתיים

השלב השני

משחק מחשב

על נושאים שונים בתנ"ך: מבתיים ועד מאכלים...

בכל קטגוריה 4 שאלות. יש לענות על כל השאלות בתוך 60 שניות.
כל תשובה נכונה תזכה את הנבחן/ת ב-5 נקודות.
תשובות נכונות על כל 4 השאלות יזכו את הנבחן/ת ב-20

שמואל א ל, 26	דוד	מי נתן "בְּרָכָה מִשָּׁלַל אֵיכִי ה'?"	1. ברכות
שופטים א, 15	עכסה בת כלב	מי ביקשה "הֲבָה לִי בְרָכָה?"	
בראשית מט, 20	שבט אשר	מי מהשבטים בורך "וְהוּא יִתֵּן מִעֲדֹנֵי מֶלֶךְ?"	
מלכים א ח, 58	שלמה המלך	מי בירך את "כָּל קְהַל יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל?"	

בראשית מז, 23	יוסף	מי אמר למצרים "הֲאֵל לָכֶם זֶרַע וְזָרְעֹתֵם אֶת הָאֲדָמָה?"	2. חקלאות
מלכים א כא, 2	אחאב	מי ביקש כרם כדי להפכו לגן ירק?	
עמוס ט, 13	עמוס	מיהו הנביא שאמר "וְנִגַּשׁ חֹרֵשׁ בְּקֶצֶר וְדֹרֶךְ עֲנָבִים בְּמִשְׁךְ הַזֶּרַע?"	
עמוס ה, 11	עמוס	מי אמר "בְּרִמִּי חֶמֶד נִטְעַתֶם?"	

מלכים א ב, 40-39	לגת	להיכן ברחו עבדי שמעי בן גרא?	3. בריחות
שופטים ט 21	על יותם	על מי נאמר "וַיִּנָּס [...] וַיִּכְרַח וַיִּלְךָ בְּאַרְהַ וַיֵּשֶׁב שָׁם"?	
עמוס ז, 12	עמוס	מיהו הנביא שנאמר לו לברוח לארץ יהודה?	
שמואל א כב, 3	את אביו ואמו	את מי השאיר דוד במצפה מואב בזמן בריחתו מפני שאול?	

שמואל ב יב, 25	שלמה	מי נקרא ידידיה?	4. שמות
שמואל א ד, 20	אי כבוד	בלידתו של מי נאמר: "אַל תִּירָאִי כִּי בֵּן יִלְדָתָּ?"	
עזרא א, 8	ששבצר	מי היה "הַנָּשִׂיא לַיהוֹדָה"?	
ישעיהו מד, 5	ישעיהו	מי אמר "וּבְשֵׁם יְשׁוּעָאֵל יִכְנֶה"?	

יהושע כג, 14	יהושע	מי המנהיג שנפרד במילים "וְהָיָה אֲנֹכִי הוֹלֵךְ הַיּוֹם בְּדֶרֶךְ כָּל הָאָרֶץ?"	5. מנהיגות
במדבר כה, 7	פנחס בן אלעזר בן אהרון הכהן	מי האיש שקם מתוך העדה ולקח "רִמָּח בְּיָדוֹ"?	
נחמיה יג, 26	שלמה המלך	על איזה מנהיג נאמר: "וְאָהוּב לְאֶלְקֵי הָיְהוָה?"	
מלכים ב יח, 5	חזקיהו מלך יהודה	על איזה מלך נאמר "וְאֶחָדָיו לֹא הָיָה כְּמֹהוּ כְּכֹל מַלְכֵי יְהוּדָה וְאֲשֶׁר הָיוּ לְפָנָיו"?	

יהושע ג, 4	אלפיים אמה	מהו המרחק בין בני ישראל לארון ברית ה' לפי ספר יהושע?	6. מסעות
שמות יג, 20	לְאֶתֶם / לקצה המדבר	להיכן נסעו בני ישראל מסוכות?	
מלכים ב יט, 8-9	לְבָנָה / תְּרַקָּה מֶלֶךְ כּוּשׁ	לאחר נסיעת מלך אשור מהמלחמה עם לכיש - באיזה מלך הוא נלחם?	
ירמיה לא, 23	ירמיה	מי הנביא המנבא "וְיָשְׁבוּ בָהּ יְהוּדָה וְכָל עַרְוֵי יַחְדָּו אֲפָרִים וְנָסְעוּ בְעֶדְרָה"?	

7. נשים	מיהי "אֲחֹת לֹטֵן"?	תַּמָּנֶע	בראשית לו, 22
	מיהי אשת נחור?	מֶלְכָה	בראשית כד, 15
	על מי נאמר "וְהָאִשָּׁה טוֹבַת מְרָאָה מְאֹד"?	בַּת שֶׁבַע	שמואל ב יא, 2
	מלך והמינקת שלו נגנבו מחדר המיטות. של איזה מלך הייתה המינקת?	יֹאשׁ מֶלֶךְ יְהוּדָה	מלכים ב יא, 2

8. מלחמות	במי נלחמו בני ישראל כשאהרון וחור תמכו בידיו של משה?	בַּעֲמֶלֶק	שמות יז, 12
	"אם נתן תתן את העם הזה בְּיַדִּי וְהִחַרְמֹתִי אֶת עַרְיָהֶם". כיצד נקרא המקום שבו נערכה המלחמה המדוברת?	חֶרְמָה	במדבר כא, 3
	מי הנביא שניבא על שרפת ארמנות עמון ביום המלחמה?	עֲמוֹס	עמוס א, 14
	"וְהָיָה בְּיוֹם מְלַחְמַת וְלֹא נִמְצָא [...] בְּיַד כָּל הָעָם". מה לא נמצא בידי העם?	חֶרֶב וְחֵנִית	שמואל א יג, 22

במדבר יב, 8	משה	מיהו הנביא שה' העיד בו "פֶּה אֶל פֶּה אֲדַבֵּר בו"?	9. נביאים
מלכים א יח, 3	עובדיה אשר על בית אחאב	מי החביא מאה נביאים במערות וכלכל אותם?	
ירמיה כח, 1	חנניה בן עזור	מיהו "הַנְּבִיא אֲשֶׁר מְגַבְעוֹן בְּבֵית ה'"?	
עמוס ט, 1	עמוס	מי ראה את ה' "נִצָּב עַל הַמְזֻבָּח"?	

בראשית כא, 22	פיכל	מי היה שר הצבא של אבימלך?	10. מקצועות
מלכים א ד, 5	זבוד בן נתן	כוהן, רעה המלך שלמה, הוא...	
ירמיה לו, 20	לשכת אלישמע הסופר	באיזו לשכה הפקידו את מגילת ירמיהו?	
שמואל ב י, 16	שובך	מי היה שר צבאו של הדדעזר?	

שמות ט, 32	חיטה וכוסמת	במכת הברד, מה "לא נכו כי אפילת הנה?"	11. צומח
שמואל ב כג, 4	דוד	מי אמר "מננה ממטר דשא מארץ?"	
עמוס ו, 12	עמוס	מי הנביא שמנבא "כי הפכתם [...] ופרי צדקה ללענה?"	
ישעיה נ, 3	הסריס	מי מתבקש לא לומר: "הן אני עץ יבש?"	

עמוס א, 3	עמוס	נביא המנבא "על שלשה פשעי [...] ועל ארבעה?"	12. בגידות
שמואל ב יז, 14	אחיתופל	ה' ציווה להפר את עצתו הטובה...	
מלכים ב יא, 18	מתן	מי היה כוהן הבעל בימי עתליה?	
עזרא י, 13	בנשיאת נשים נכריות	"כי הרבינו לפשע בדבר הנה". במה הרבה העם לפשוע?"	

חידון התנ"ך המחוזי הפומבי לבתי הספר הממלכתיים- דתיים

השלב השלישי

שלב השאלה הזוהה

בחלק זה יישאלו המתמודדים שבע שאלות זהות בכתב. המתמודדים יכתבו את תשובתם על לוח מחיק, ויציגו אותה לשופטים. כל תשובה נכונה תזכה את המתמודד/ת ב-2 נקודות. תשובות נכונות על כל השאלות יזכו את המתמודד/ת ב-14 נקודות. הגבלת זמן: למתמודדים יהיו לכל היותר 60 שניות להשיב על השאלה.

1) מי לקח אבן גדולה והקימה תחת האלה במקדש ה' ? _____
תשובה: יהושע
מקור: יהושע כד, 26

2) "וַיִּבֶן לוֹ בַּיִת" . היכן בנה לו יעקב בית ? _____
תשובה: בסוכות
מקור: בראשית לג, 17

3) מי שרף את ציקלג באש ? _____
תשובה: העמלקי
מקור: שמואל א ל, 1

4) "כַּאֲשֶׁר עָשִׂיתִי בֵּן שָׁלֹם לִי אֱלֹהִים" . אלה הם דברי: _____
תשובה: אדוני בזק
מקור: שופטים א, 7

5) "וַעֲתָה נָאִם ה' חָלִילָה לִּי כִּי מְכַבְּדִי אֶכְבֵּד וּבִזֵּי יִקְלוּ" , נאמר ל: _____
תשובה: עלי
מקור: שמואל א ב, 30

6) "וַאֲשֶׁר עָשָׂה לִּי בַּיִת כַּאֲשֶׁר דִּבַּר" . אלה הם דברי: _____
תשובה: שלמה
מקור: מלכים א ב, 24

7) "כִּל מַמְלָכוֹת הָאָרֶץ נָתַן לִּי ה' אֱלֹהֵי הַשָּׁמַיִם וְהוּא פָקֵד עָלַי לְבָנוֹת לוֹ בַּיִת בִּירוּשָׁלַם [...]". אלה הם דברי: _____
תשובה: כורש מלך פרס
מקור: עזרא א, 2

שאלות נוספות

(8) "שובו איש לביתו כי מאתי נהיה הדבר הזה". אלה הם דברי: _____
תשובה: שמעיה איש האלוקים
מקור: מלכים א', 24

(9) "ולו שם בשלשה הגברים". נאמר על: _____
תשובה: בניהו בן יהוידע
מקור: (שמואל ב כג, 22)

(10) "ויבנו את הערים וישבו בהם". נאמר על: _____
תשובה: בני בנימין
מקור: שופטים כא, 23

(11) איזה שבט לא הוריש את יושבי בית שאן? _____
תשובה: מנשה
מקור: שופטים א, 27

(12) לאיזה כוהן נאמר שהוא "כהן פחת יהוידע הכהן להיות פקדים בית ה"? _____
תשובה: צפניה בן מעשיה
מקור: ירמיה כט, 26